

Vergaderjaar 2023–2024

36 410 XVI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2024

Nr. 28

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 december 2023

Middels deze brief informeer ik uw Kamer over de stand van zaken van een aantal ontwikkelingen in Caribisch Nederland.

Maatschappelijke ondersteuning en de bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling

VWS werkt aan een algemene maatregel van bestuur om maatschappelijke ondersteuning en de bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling te borgen in Caribisch Nederland. Dit besluit ligt op dit moment voor bij de Raad van State. Het besluit volgt de uitgangspunten van de Wmo 2015 in Europees Nederland. In voorbereiding op de inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving, heb ik de afgelopen jaren met de openbare lichamen de nodige voorbereidingen getroffen zodat uitvoering kan worden gegeven aan de nieuwe verantwoordelijkheden die het Besluit met zich meebrengt. Om er zeker van te zijn dat de maatschappelijke ondersteuning voor cliënten op alle drie de eilanden goed georganiseerd is, is er in overleg met de openbare lichamen besloten om 2024 als pilotfase te gebruiken. Tijdens de pilotfase zal ik met de openbare lichamen en de betrokken ondersteuningsaanbieders de nieuwe manier van werken oefenen, monitoren en indien nodig verder aanscherpen. Aangezien 2024 nog nodig is voor deze pilotfase zal het besluit in fases in werking treden. Het deel van het besluit ten aanzien van bestrijding huiselijk geweld en kindermishandeling zal inwerking treden per 1 juli 2024. De daadwerkelijke inwerkingtreding van het deel wat van toepassing is op maatschappelijke ondersteuning zal verschuiven naar 2025. Voor de implementatie van de beschermingscode huiselijk geweld ben ik een samenwerking gestart met Regioplan om de beschermingscode-plichtige organisaties te ondersteunen met de implementatie.

Samenwerking met OCW in het kader van kansengelijkheid

Samen met de openbare lichamen en de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs van OCW werk ik aan het stimuleren van een gezonde leefstijl en talentontwikkeling voor kinderen en jongeren in Caribisch Nederland.

We werkten al samen op het gebied van bewegingsonderwijs en gezonde voeding. Met de start van het programma School & Omgeving vanuit OCW zien we de kans om nog nauwer samen te werken. Het programma School & Omgeving heeft als doel de kansengelijkheid te verhogen voor kinderen in het Primair en Voortgezet Onderwijs zodat elk kind zijn of haar talenten en vaardigheden in de volle breedte kan ontwikkelen. Dit sluit goed aan bij het activiteitenaanbod dat ik met de openbare lichamen al heb ontwikkeld. In het kader van kansengelijkheid zullen VWS en OCW vanaf 2024 daarom zo veel mogelijk integraal werken. Daarbij zijn naschools activiteitenaanbod, het bewegingsonderwijs en gezonde voeding toegankelijk maken via (school)maaltijden belangrijke instrumenten waarmee VWS en OCW een gezonde leefstijl en talentontwikkeling voor ieder kind toegankelijk maken. Er zijn voor 2024 afspraken met de openbare lichamen gemaakt om het naschools activiteitenaanbod toegankelijker te maken. De uitbreiding van het aantal uur bewegingsonderwijs is op de meeste basisscholen geïmplementeerd, daarvoor worden er gymzalen gerenoveerd, motorische testen uitgevoerd en is op Bonaire een eiland breed curriculum ingevoerd. Voor 2024 is het doel om, ondersteund door de JOGG-aanpak, gezonde voeding toegankelijker te maken door de toegankelijkheid en kwaliteit van schoolmaaltijden te verbeteren.

Evaluatie Pilot Directe Verwijzingen

Met als doel het bevorderen van medische doorverwijzingen op Saba en Sint Eustatius is in november 2022 gestart met de pilot Directe Verwijzingen. Deze pilot beantwoordde het verzoek om meer verantwoordelijkheid bij huisartsen op Saba en Sint Eustatius te leggen bij doorverwijzingen naar de tweedelijnszorg. Voor de start van de pilot werden aanvragen voor medische doorverwijzingen beoordeeld door het medisch adviesteam van Zorg en Jeugd Caribisch Nederland (ZJCN), onderdeel van VWS. De focus lag hierbij op doelmatigheid en rechtmatigheid. Met de pilot werd het mogelijk voor huisartsen op Saba en Sint Eustatius om direct door te verwijzen naar het Sint Maarten Medical Center (SMMC) zonder beoordeling door het medisch adviesteam van ZJCN. Het doorverwijzingsproces naar de tweedelijnszorg op de Bovenwindse eilanden verloopt hiermee op dezelfde wijze als op Bonaire. Het SMMC is het voorkeursziekenhuis voor patiënten op Saba en Sint Eustatius. Voor doorverwijzingen naar andere zorgbestemmingen op Curaçao, Sint Maarten, Aruba, Colombia en Europees Nederland (derdelijnszorg) blijft de gebruikelijke procedure van toepassing, zowel op Bonaire als Saba en Sint Eustatius. Een dergelijke verwijzing vindt plaats op initiatief van een behandelend specialist, maar met beoordeling door het medisch adviesteam van ZJCN.

Zoals toegezegd in het Commissiedebat van 5 oktober 2022 (Kamerstuk 36 200 XVI, nr. 37), heb ik de nieuwe werkwijze na zes maanden geëvalueerd. Deze evaluatie is uitgevoerd door een externe partij en is in oktober 2023 opgeleverd. In de evaluatie zijn gesprekken gevoerd met de belanghebbenden in de zorgketen, maar ook met verzekeren in het kader van patiëntbeleving. Belangrijke bevindingen tonen breed draagvlak voor het nieuwe verwijzingsproces. Betrokkenen benadrukken dat de nieuwe werkwijze meer recht doet aan de gelijkwaardigheid van eilanden binnen

Caribisch Nederland en de poortwachtersfunctie van de huisarts beter waarborgt.

Naast positieve resultaten zijn er enkele aanbevelingen gedaan om knelpunten te verbeteren, zoals het beter stroomlijnen van processen, het monitoren van het aantal en de kosten van directe verwijzingen naar Sint Maarten en de verbetering van de samenwerking tussen partijen. Concluderend kan gesteld worden dat de uitgevoerde pilot succesvol is. Ik zal de komende tijd, in samenwerking met de belanghebbenden in de keten, werken aan de voorgestelde aanbevelingen voor procesverbeteringen, ten gunste van een verbetering van de toegankelijkheid van het zorgaanbod. Ik zal ervoor zorgen dat de nieuwe werkwijze in de toekomst geborgd wordt als reguliere werkwijze bij medische uitzendingen op de bovenwindse eilanden.

Fundashon Mariadal

Na mijn brief van 19 juni 2023¹ over het bericht dat in het ziekenhuis Fundashon Mariadal (FM) op Bonaire code oranje is afgegeven, informeer ik uw Kamer nader over de stand van zaken. Sinds het aankondigen van code oranje door FM hebben we diverse maatregelen samen met FM getroffen. Inmiddels is er geen code oranje meer. Een van de maatregelen is dat een extern bureau in de zomer van 2023 een verkennend onderzoek uitgevoerd heeft naar de financiële situatie van FM. Na dit onderzoek heb ik op verzoek van FM incidenteel het budget van FM opgehoogd met \$ 6,1mln.

Naar aanleiding van de resultaten van dit verkennende onderzoek is ook een vervolgtraject met het betrokken externe bureau opgezet om de financiën en organisatie van FM voor de komende jaren op orde te krijgen. De inzet is een lange termijn aanpak met als doel om FM organisatorisch en financieel gezond te maken.

Laboratorium Bonlab

In mei 2023 heeft de Werkgroep Laboratoriumzorg Bonaire het rapport «Naar verdere samenwerking en specialisatie» gepubliceerd. Hierin is een advies over de laboratoriumzorg op Bonaire opgeleverd en aangeboden aan de opdrachtgevers: het Openbaar Lichaam Bonaire en VWS. In september en oktober zijn er gesprekken gevoerd met het bestuurscollege om te komen tot bestuurlijke afspraken met betrekking tot de toekomst van de laboratoriumzorg. Het uitgangspunt daarbij was een niet-vrijblijvende samenwerking. In november 2023 heeft het nieuwe Bestuurscollege als enig aandeelhouder van Bonlab mij middels een brief laten weten zich te kunnen vinden in de adviezen van de werkgroep. Het bestuurscollege heeft daarbij aangegeven daarover met VWS in gesprek te willen om de adviezen verder uit te werken. Mijn intentie is om samen met de belangrijkste stakeholders in 2024 naar een definitieve oplossing voor de laboratoriumzorg op Bonaire toe te werken.

Tot slot, wil ik uw Kamer informeren dat ik in het eerste kwartaal van 2024 de uitkomsten van het onderzoek naar de staat van de gezondheidszorg in Caribisch Nederland verwacht. Dit onderzoek zal in samenwerking met de European Observatory on Health Systems and Policies vormgegeven. Ik zal uw Kamer informeren over de uitkomsten van dit onderzoek wanneer dit is opgeleverd. Daaraan gerelateerd zal ik uw Kamer ook informeren over de verkenning naar de vormgeving van het juridisch kader voor het

¹ Kamerstuk 31 016, nr. 354

Caribisch stelsel. Hierbij zal ik ook ingaan op het verzoek van uw Kamer om te onderzoeken wat de meerwaarde zou zijn van een meldingsplicht betreffende calamiteiten in Caribisch Nederland².

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. van Ooijen

² Aangangsel Handelingen II 2022/23, nr. 1294